

Miről beszélnének, ha szót kapnának?

Ismét fontos állomásához közeledik a munkaversenymozgalmak. A szocialista brigádok vezetőinek második országos tanácskozására készülünk. Csongrád megyéből 23 — köztük 11 szegedi — küldött vesz részt 506 szocialista címet elnyert és több száz munkabrigád megbízásából.

Útrakészen a küldöttek

A szegedi küldöttek már útrakészek. Nagyrészt összegyűjtötték az 1962-es tanácskozás óta eltelt évek munkájának legjobb tapasztalatait, a mozgalom fejlődésének tényeit, adatait. Elmondják majd, hogy három évvel ezelőtt Csongrád megyében még csak 263 brigád büszkélkedhetett a megtisztelő címmel, s azóta közel duplájára nőtt ezek száma és több mint 1500 munkaskollektíva tagjai versenyeznek a cím elnyeréséért.

A szegedi üzemekben is sok ötlet, kezdeményezés valósult meg az utóbbi években, ezért nem várhatjuk, hogy minden lényeges dologról számot tudnak majd adni a küldöttek. Pontosabban minden brigád tapasztalatát összesíteni tudták. Nem volt arra idő és lehetőség, hogy mindenkiel beszélgessek.

Mi olyan brigádvezetőkkel beszélgettünk, akik csak az újságból értesültek, hogy ilyen tanácskozásra sor kerül. Vajon ők miről beszélnének, ha másokkal együtt szót kapnának ilyen fórumon?

A Magyar Kábelművek szegedi gyáregységében nem számokat sorolnak a brigádvezetők, Kéri Antalné, Pápi Istvánné és mások, de mondanivalójuk van. Nemcsak azért, mert 600 dolgozójuk közül 190 tevékenykedik már szocialista, vagy e címért küzdő brigádokban. Azt mondják, nem gondoltak arra, hogy valamelyikük is részt vehet majd ezen az országos tanácskozáson, bár szívesen hallgatták volna meg a tapasztaltabb munkásokat, brigádvezetőket. Remélik, hogy a szegediekkel együtt az ő szakmájukból, tehát a kábelgyárak egyikéből is eljut majd valaki az országos tanácskozásra. Szívesen látnák, ha a budapesti gyáregység szocialistabrigádvezetői közül Szegedre látogatna olyan, aki részt vett a tanácskozáson. Természetesen örömmel vennék, ha a Csongrád megyei, szegedi küldöttek közül számolna be valaki a Budapesten hallottokról.

Célszerűbb irányítást

Itt jutottak el lényegében a kérdésre adandó válaszokhoz. Szerintük jó lenne, ha végre állandósulnának a brigádok, ne változna szüntelenül összetételük. A brigádok élete ugyanis olyan váltakozó volt, mint a gyári élet. Magán viselte a gyárfejlődés jellemvonásait. Amikor újabb profilt kellett átvenni budapesti üzemektől, s az új munkához új emberekre volt szükség, igen sűrűn nyúltak a régiékhöz, a tapasztaltakhoz, az öntudatos emberekhez, s ilyenek voltak szép számmal a szocialista brigádokban. Tehát ritkultak a kollektívák, újakkal töltődtek fel, s bizony ez érezte hatását mind a brigádtagok, mind az egész mozgalom fejlődésében.

Szeretnék a célszerűbb irányítást; azt, hogy ne csak a legfontosabb feladatokat jelöljék meg számukra, hanem állandóan támogassák őket. Úgy gondolják, több brigádban elkelne a nyugodt, megfontolt véleménynyilvánítás, a nagyobb szakmai és politikai tapasztalatokkal rendelkező emberek segítségnyújtása.

A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalatnál is olyan a szocialistabrigádmozgalom, mint a többéves termőre fordult gyümölcsfa. Minél több ágat hajt, annál erősebben kapaszkodik a földbe, s egyre gazdagabb

termést hoz. Szabó Sándor, a szakszervezeti bizottság titkára elmondja, hogy a szocialista brigádok fegyelmelt munkájukkal jó hatással vannak társaikra. A csomagoló üzemrészen e hatás eredményeként ma már minden dolgozó részt vesz a megtisztelő címért folyó versenyben, sőt el is nyerték a szocialista munka üzemrésze címet.

Kérjék részvételüket

A mozgalom helyi fejlődésének eredményeire utalva panaszokba mondták el a brigádvezetők, hogy úgy látszik, az ÉDOSZ Csongrád megyei bizottsága csak jelentésekben tartja nyilván a paprikás szocialista brigádokat. A megyei iparági tanácskozásra sem hívták meg képviselőiket, pedig szerintük más élelmiszeripari vállalatoknál még aligha dicsekedhetnek szocialista üzemrészrel. Pedig a mozgalmon belül a szocialista üzemrészt folyó verseny nemcsak mennyiségi, hanem véleményük szerint minőségi változást is jelent.

Az igazság mondatja ki Szűcs Vincével, az egyik brigád vezetőjével:

— Nem helyes, hogy nem gondoltak ránk a tanácskozás előkészítésének időszakában. Pedig nekünk is van mondanivalónk.

Elmondotta, hogy üzemükben a szocialista brigádok pályáznak arra az előjogra, hogy a gazdasági vezetés, a párt- és a szakszervezet meghallgassák őket. Kérjék részvételüket ne csak a tervteljesítés előtt álló akadályok elhárításában, hanem a mindennapi politikai munkában is. A pártszervezet fordítson nagyobb figyelmet politikai fejlődésükre, nemcsak azzal, hogy bevonja őket a pártoktatásba, hanem azzal is, hogy tagjelölteket neveljen közülük, akik alkalmasak lesznek arra, hogy kiérdemeljék a megtisztelő párttag címet.

Végül csak annyit tett hozzá, hogy a szegedi paprikás szocialista brigádok tagjai gondolatban ott lesznek az országos tanácskozáson, idehaza pedig az exporrtterv túlteljesítésével, jó minőségű munkával köszöntik az országos értekezletet.

Nagy Pál

HÚSZ ÉVE TÖRTÉNT

A földműves nép honfoglalása

A magyar feudalizmus egyik ősi fészében, a 40 ezer holdas Pallavichinibirtokon húsz évvel ezelőtt, 1945. március 15-én ünneplésen megkezdtek a földosztást... A Magyar Kommunista Párt kezdeményezésére az Ideiglenes Kormány a földműves nép földhözjuttatásáról szóló rendeletet március 17-én fogadta el Debrecenben. Napok alatt 3200 földigénylő bizottság alakult az akkor még egészen fel sem szabadult országban és 730 ezer földigénylőt írtak össze. Közöttük 110 ezer urasági cselédet, 261 ezer urasági agrárproletár földmunkást és 214 ezer törpebirtokost, kik csak egy-két holdacskaval rendelkeztek korábban, s most mint történelmi jussukat, földjeik kiegészítését követelték. Az Országos Földbirtokrendező Tanács által létesített földalpa 5 millió 600 ezer kataszteri hold föld került, országunk egész területének 35 százaléka. Ebből 3 millió 260 ezer holdat osztottak szét az igényjogosultak között. A többi — erdők, tavak, bányaterületek stb. — népi-nemzeti tulajdonba ment át... A földreform végrehajtása forradalmi gyorsasággal történt. Mire a háború utol-

só morajlása is elcsendesedett, a kiosztott földek 80 százaléka már meg volt művelve. A Szovjet Hadsereg katonái közül is ezek álltak a barázdákba, szántókat, s vetőgépek híján kézzel szórták a magot. Segítették a hadiözvegyeknek, az árváknak. És ahová nem jutottak el, oda fogatokat, szekereket adtak kölcsön. Pedig ez idő tájt otthon, a saját hazájukban is a földült, kiégett falvak és városok között szántatlanul, s vetetlenül várták őket a földek.

Erre nem számított a reakció. A birtokaitól megfosztott földesurak, a hazatérő német bérencek eleinte arra spekuláltak, hogy a nincstelen földmunkásnép úgysem tud mit kezdeni a földdel, hacsak a tíz körmélve nem ássa fel. Elkeseredett politikai csatározásba kezdtek. Az egymásra talált munkássztyálya és a parasztság azonban, a kommunizmus vezetésével, bátran kiálthatta országának-világának: „Földet vissza nem adunk!” Tehette, mert künn a földön a segítő szántó-vető szovjet katonák nyakában a vetőmagos zsák mellett ott volt a fegyver is. Elévülhetetlen barátság született a földhöz jutott parasztok és a szovjet nép fiai között.

Húsz esztendő szinte

semmi idő egy nemzeti életében. Ez a húsz esztendő viszont igazi, nagy történelem, nemzeti történelmünk legszebb fejezete. Parasztságunk legjobbjai alig pár esztendővel a földosztás után tömegesen értették meg: a földet nem elegendő csak birtokolni! Amint elöltöltős kanócos puskákkal sem lehet tankok ellen harcolni, úgy fagerendélyes ekékkel sem lehet felvenni a küzdelmet a világ traktorainak tízmilliói ellenében. S már 1949-ben egyre-másra alakultak meg a közös nagyüzemi gazdaságok. Kezdték összeolvaszni a nadrágszíjparcellák. A kis kaszát és a sarlót helyenként már felváltották az egyszerre 70-100 ember helyett kényelmesen dolgozó gabonakombájnok. Pártunk érveivel szemben — melyeket a magyar mezőgazdaság átszervezése érdekében felsorakoztatott — nem lehettek meggyőző ellenérvek. Tények igazolták: a magyar nagybirtokos osztály nemzetellenessége miatt egyetlen civilizált ország mezőgazdasága sem volt olyan elmaradott, mint éppen a miénk. 40 pengő volt egy mezőgazdasági sommás cseléd egész évi keresete. Amit ezen felül komencióként kapott, azt év végéig elfogyasztotta a család. Tehát egy gép árért százakat dolgoztathattak éhbéért éveken át. S ez részükre kifizetődőbb volt.

Íme néhány adat, hol állt a világban 20-30 évvel ezelőtt mezőgazdaságunk: 1918-ban gördült le az első traktor az amerikai Ford Művek futószalagjáról. 1930-ban már 1,4 millió traktort számláltak a világban. Hat esztendővel később 8 millió traktor dolgozott a világ mezőgazdaságában. Ezzel szemben hazánkban a főlzababudulásig a mezőgazdaság vonóerő-szükségletének mintegy 95 százalékat ökrök, lovak és jármos tehének szolgáltatták. 1936-ban 7 ezer, többségében vaskerekes traktort számlált a magyar mezőgazdaság. Talajművelő munkagépek azonban ezekhez sem voltak. Így leginkább csak cséplőgépek és különféle malmok, darálók meghajtásához használhatták a traktorokat. A háború következtében azonban ez

a mérhetetlenül szegényes géppalánnyal is jórészt elpusztult.

A szövetkezeti mozgalom kezdetével 1948-ban létesültek az első géppalánnyal. S éppen a területek szétaprózottsága miatt évenként kerestűt csak nagyon szerényen haladhattunk előre a mezőgazdasági munka gépesítésében. 1953-ban azonban már valamivel több traktorunk volt, mint amennyivel a Horthy-Magyarország mezőgazdasága rendelkezett... Ma viszont 60 ezer, zömében univerzális gumikerekes erőgéppel áll szocialista mezőgazdaságunk rendelkezésére. Sikerült tehát pótolnunk a múlt bűnös adósságát és felvenni az útemet a világ mezőgazdaságfejlődésével. Állami gazdaságainkban és tsz-einkben jelenleg mintegy 400 féle erő- és munkagép dolgozik. Együttesszámuk felette van a 800 ezernek.

Ezt a fejlődést még a legmerészebb polgári közgazdászok, politikusok sem remélhették. Ebben benne rejlik a Szovjetunió és a testvéri szocialista országok baráti segítsége is. Csupán az elmúlt öt esztendő alatt 37 ezer traktort vásároltunk a testvéri országoktól, ebből több mint 15 ezret a Szovjetunió szállított. A szovjet szocialista mezőgazdasági gépipar rangját növeli hazánkban többek között 5 ezer 600 SZK-3-as és SZK-4-es gabonakombájnok is, melyek konstrukciójukat tekintve egyedülállóak a világon. A most felszerülő parasztnemzedékek már sohasem tudják meg, milyen izomtépi munka volt hajdan az aratás.

Pár hónappal ezelőtt második ötéves tervünk utolsó esztendejébe léptünk. És mire az 1965-ös esztendő is leköpi a naptárról, újabb 44 milliárd forint értékű beruházás valósul meg szocialista mezőgazdaságunkban. Mehetünk, s nézhetünk amerre akarunk Csongrád megyében, az országban, senki sem rágalmazhatja pártunkat azzal, hogy földet adott, azután pedig elvette. Csupán arról van szó, hogy az 1945-ös földreformhoz mérten még sokkal nagyobb minőségi változás történt a parasztság javára. A Horthy-Magyarországon másoknak és más földjének voltak rabjai, azután a fejlődés törvényszerű következményeként a saját földjük rabjai lettek a parasztemberek.

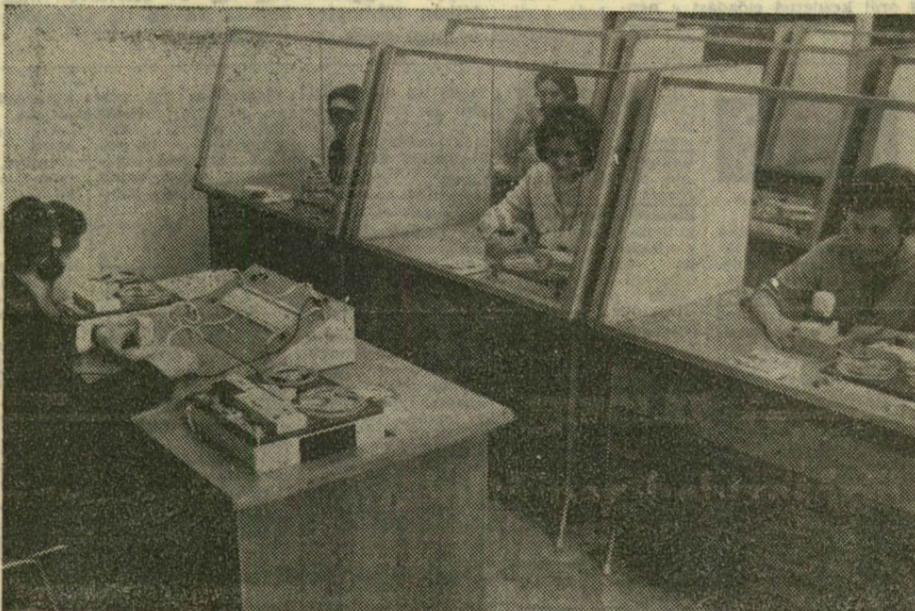
Ötödik éve már, hogy néphatalmunk segítő erejével felülkerekedett, s most már igazán a föld urának érezheti magát a parasztság.

Nemrég 100 hold szőlőt telepítettek (ez már a harmadik százas tábla volt itt) a pusztaszeri szövetkezeti gazdák. Egyetlen gépnek nem egészen négy hét kellett a talajelőkészítéshez. Kiszorogattam: ugyanazt meddig csinálta volna hajdan az apám, aki sokat kereste „szőlőfordítással” a család kenyérért. Tizenöt évig tartott volna neki még akkor is, ha mindennap dolgozik. E példa, azt hiszem nagyszűrűen illusztrálja annak a gyorsvonatnak a sebességét, melyen robugunk, s amelynek pártunk ereje a Dieselmotorja. Igen, átalakítjuk a természetet, s az emberek gondolkodásmódját, világszemléletét is. Hajdan semmit érő sívó homokjaink sok ezer holdján virítanak már az életet jelentő kis fák, szőlőtőkék. Jól emlékszem: akinek valaha csak 20 holdja volt ilyen, annak „nagyságos úr” volt a titulusa. S ha még most is így mérnénk a birtokos gazdákat, talán már „méltóságosnak” szólíthatnánk azokat, akik tudatos formálói ennek a nagy országalakításnak.

CSEPI JÓZSEF

Szegeden először

Nyelvi laboratórium a főiskolán

Munkában a nyelvi laboratórium. A vezénylőasztalnál a tanár, a fülkékben a hallgatók

Tegnap délelőtt a Szegedi Tanárképző Főiskola orosz nyelvű tanácskészen nyelvi laboratóriumot adott át rendeltetésének dr. Szabó László, a főiskola igazgatóhelyettese. A Szegeden — de a tanárképzésben országos viszonylatban is — első ilyen audio-vizuális laboratórium megnyitása megjelent Szeged megyei jogú városi tanács, a József Attila Tudományegyetem, a főiskola gyakorló iskoláinak képviselői is. A megnyitót után Fenyvesi István tanácsvezető docens ismertette a jelenlévőkkel a laboratórium felépítését, jelentőségét a korszerű nyelvoktatásban.

Nyolc év alatt négy óra beszéd

A nyelvi laboratóriumokat az a világszerte megmutató társadalmi igény hívja életre, mely megkívánja, hogy az idegen nyelvtudás ne valamiféle holt ismerethalmaz, hanem a mindennapi élet szükségleteit kielégítő gyakorlati tudás legyen. Egy nyelv minél tökéletesebb elsajátításának titka a beszéd. Az idegen nyelvek oktatásában még nemrég is monopol helyzetben levő grammatikai-fordítói módszer éppen a beszéltetésre szoktatott legkevésbé. Az általános és középiskolában, a jelenlegi osztálylétszámmal és órászámmal általában még ma is csak félpernyi beszéd jut egy orosz órán egy-egy

tanulóra. Ami négy év alatt mindössze két végigbeszélő órád tesz ki.

Ötözres aktív szókincs

A nyelvi laboratórium éppen az egyes tanuló beszédalkalmainak számát növeli azért, hogy az órán egyszerre több tanuló — sőt az egész tanuló csoport is — tanári ellenőrzéssel beszélhet, másrészt sok lehetőséget nyújt az egyéni gyakorlás számára is. Csupán a beszédgyakorlati órákon és a velük kapcsolatos laboratóriumi foglalkozásokon ezután mintegy négyszeresére nő egy-egy hallgató által a négy főiskolai év alatt végigbeszélő órák száma. Az eddigi ötven óra helyett 210 órát beszélnek majd oroszul a hallgatók. Ez jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a főiskolán kialakított 5 ezer szavas szókincs valóban aktív, bármikor a készségi-fokán használható szavakból kifejezésekből álljon.

Az idegennyelvi környezet pótlása

A laboratórium négy részéből áll. Az első, s legfontosabb rész, a laboratórium „szíve” az úgynevezett magtónofonos terem, ahol 15 egymástól elszigetelt munkasztáznál dolgoznak a hallgatók. Az órán egyidejűleg válaszol mindenki a kapott kérdésekre, s az ellenőrző asztalnál ülő tanár megfigyelheti az egyes hallgatók munkáját. Ha kell, bármelyik feleletet szalagra veheti, majd elemzés céljából visszahallgathatja.

377 ezer forint

A laboratórium pedagógiai munkájának tervezete — felhasználva a legújabb szovjet és francia tapasztalatokat — Fenyvesi István tanszékvezető docens és Rakonczás Pál adjunktus munkája. A műszaki dokumentációt a Budapesti Műszaki Egyetemen Kozma László professzor vezetékes híradástechnikai tanszékén Gordos Géza elektromérnök, tanársegéd és munkatársai készítették. A tervezési és kivitelezési költségeket — 377 ezer forintot — a Szegedi Tanárképző Főiskola rendelkezésére a Művelődésügyi Minisztérium bocsájtotta.